

Park dworski

S I E C I N O

gm. Ostrowice, woj. koszalińskie

Ewidencja ogólna dendrologiczno-
techniczna

wyk. inż. Grzegorz Engel

nr umowy: 83/A/79/PDNI

URZĄD WOJEWÓDZKI
75-950 W KOSZALINIE
WYDZIAŁ KULTURY I SZTUKI
Wojewódzki Konserwator Zabytków

Nr inw. 2719

610
019

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr inw. 610

inw. 610 dep.
BIBLIOTEKA
Biuro Ochrony i Konserwacji Zesp. Pałac, Ogrod.

ANALIZA I OCENA WARTOŚCI ZABYTKOWYCH ZAŁOŻEŃ ZIELENI

Park, ogród, aleja, zieleni towarzysząca

Rodzaj: klasztorny, zamkowy,
parku / ogrodu: pałacowy, dworski, miejski

Czas powstania: II poł. XIX w.

Forma stylowa: krajobrazowy

Wielkość: 1,10 ha

Nazwa: SIECINO

Adres: gm. Ostrowiec

Województwo: Konecki

Użytkownicy: Roln. Spółdz. Produkcyjnej

K R Y T E R I A

0

1

2

3

4

zły

mierny

dob.

b.dob.

A	I.	Stopień przetrwania elementów dawnego układu przestrzennego				
Wartości zabytkowe		1. Ośie i ciągi kompozycji /relacja z architekturą/	+			
		2. Układ dróg	+			
		3. Stopień przetrwania starodrzewia			+	
		4. Układ wodny i pierw. ukształt. terenu			+	
		5. Zachowanie dawnych elementów architektury i małej architektury	+			
	II.	Wartość układu przestrzennego				
		1. Jednorodność stylu całego układu lub wysoka czytelność nawarstwień stylowych	+			
		2. Wartość historyczna układu /dawność/		+		
		3. Wartość obiektów architektury	+			
		4. Reprezentatywność lub unikalność w skali regionu lub kraju		+		
		5. Wartości krajobrazowe i estetyczne		+		
	III.	Wartości tradycji historycznej /w sensie potencjalnych walorów turystycznych/				
		1. Związek obiektu z postaciami lub wydarzeniami historycznymi	+			
		Wartości zabytkowe ogółem				7
B	I.	Wartości przyrodnicze i ekologiczne				
Wartości przyrodnicze i ekologiczne		1. Rzadkie gatunki drzew i krzewów	+			
		2. Drzewa o charakterze pomników przyrody			+	
		3. Intensywność zadrzewienia			+	
		4. Stan zdrowotny drzewostanu			+	
		5. Znaczenie ekologiczne			+	
		Wartości przyrodnicze ogółem				7
		Ogólna ocena obiektu				14

362/78

Analizę sporządził: *ef. a. p.*Data: *6-XI-81*

Uwaga dotycząca koniecznej doraźnej interwencji w zakresie zmiany sposobu użytkowania obiektu oraz działań konserwatorskich w odniesieniu do zadrzewienia i obiektów architektonicznych - podać na odwrocie karty!

park w trakcie rekonstrukcji

P.P. Pracownie Konserwacji Zabytków

Oddział w Szczecinie

Pracownia Dokumentacji Naukowo-Historycznej

S I E C I N O
=====

gm.Ostrowice, woj.koszalińskie

Park dworski

Ewidencja ogólna dendrologiczno-techniczna
wykonana na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków w Koszalinie.

~~PP PRACOWNIE KONSERWACJI ZABYTKÓW~~
~~Oddział Szczecin (D)~~
~~PRACOWNIA DOKUMENT. NAUKOWO-HISTORYCZNEJ~~
~~ul. Koszarzy Nr 9 tel. 550-81 (89) w. 848~~
~~70-540 Szczecin~~
~~Zamek Królewski Pomorskich~~

Autor: inż.Grzegorz Engel
Kier.Prac: mgr Krystyna Kroman
Recenzent MK i Szt.:
mgr Lubomira Madejska

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwajców 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr inw. 640

~~URZĄD WOJEWÓDZKI~~
~~75-950 w KOSZALINIE~~
~~WYDZIAŁ KULTURY I SZTUKI~~
~~Wojewódzki Konserwator Zabytków~~

Nr inw. 2719

Szczecin, czerwiec 1980 r.

Zawartość teczki:

=====

1. Metryczka parku

2. Opis

3. Plan sytuacyjny w skali 1 : 1000

4. Zdjęcia szt.3

M E T R Y C Z K A P A R K U - O G R O D U

1.	Adres: miejscowość /dzielnica, ulica, nr posesji/ SIECINO /niem. Zelzin/		gmina: Ostrowice	województwo: koszalińskie
2.	Nazwa parku:	aktualna:	dawna:	
3.	Rodzaj parku i stan jego zachowania: dworski - rozebrany dwór, cz. zachowany starodrzew /ok. 80%/, zatarty układ komunikacyjny.			
4.	Czas powstania i najważniejsze fazy przekształceń: 3 ćw. XIX wieku, krajobrazowy o cechach angielskich			Autor: nieznany
5.	Powierzchnia parku: Ogółem ha: 1,10	w tym: wód w ha -	Istniejące budynki: 1/o wartościach zabytk. - kościół ryglowy z XVIII w.	
6.	Nr i data rejestru parku -ogrodu:	6 ^a . Opinia Komisji Konserw.	2. Inne: - nowy budynek mieszkalny /w budowie/ - pawilon sklepowy - hydrofornia /w budowie/	
7.	Użytkownicy obiektu: Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna Siecino, gm. Ostrowice			
8.	Istniejące dokumentacje /data i autor/	1. Pomiar sytuacyjno-wysokościowy mapa syt. wys. 1:1000 z 1975 r. w zbiorach WBGiTR w Drawsku Pomorskim	2. Inwentaryzacja zieleni: brak	
	3. Studium historyczne: brak	4. Założenia techniczno-ekonom.: brak	5. Dokumentacje branżowe, techniczne i ekspertyzy: brak	
9.	Przeprowadzone remonty:	Budynków dwór rozebrany	Parku brak	Metrykę sporządził: Data: 30.VI.1980 r. inż. G. Engel

I. KRÓTKA ANALIZA HISTORYCZNA

1. Ewolucja układu zabytkowego.

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z 1333 roku. Na początku XVI wieku wchodziła w skład lenna rodu Broków.

W 2 połowie XIX wieku dobra liczyły ok. 1022 ha gruntów i należały do von Knebel-Doeberitz'a z Bobrowa /niem. Dietersdorf/. W tym okresie dwór pełnił podrzędną rolę. Został usytuowany przy ulicy wiejskiej, w pobliżu pld.-wsch. narożnika dziedzica. Po południowej stronie dziedzica założono mały park krajobrazowy o cechach angielskich. Jego ozdobą była polana, wypełniająca wnętrze oraz zadrzewienie składające się z licznych gatunków drzew i krzewów rodzimych. Drzewa rosły pojedynczo i w skupinach na powierzchni trawników. Z wnętrza parku rozciągał się rozległy widok w kierunku zachodnim włąb rolniczego krajobrazu. Park spełniał głównie rolę ochronną i estetyczną dla dworu i przyległej zabudowy wsi.

W 1928 roku dobra liczyły 600 ha gruntów i należały do Hansa G. Krieger'a. Po II wojnie światowej majątek uległ parcelacji.

2. Dawne plany

Przy opisie wykorzystano mikrofilm mapy archiwalnej w skali 1 : 25000 ze zbiorów Biblioteki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

3. Źródła do dziejów parku.

1. "Handbuch des Grundbesitzes im Deutschen Reiche", Provinz Pommern, Berlin 1884, s. 40-41;
2. "Niekammer's Landwirtschaftliche Güter-Adressbücher", Pommern, Leipzig 1928 s. 110;
3. St. Kownas, A. Sienicka - "Parki, zabytkowe drzewa i rezerваты województwa koszalińskiego", STN Szczecin 1965, s. 37 pz. 89;

4. Wł.Łęcki, P.Maluśkiewicz - "Pojezierze Drawskie - przewodnik",

Wyd.Poznańskie, Poznań 1977, s.68

5. Mapa d.powiatu Drawsko Pomorskie w skali 1 : 25 000 z 1967 r.

II. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO

1. Układ przestrzenny

Wieś Siecino położona jest na zachodnim brzegu dużego rynnowego jez. Siecino /pow. 776 ha, dł. 7,8 km, szer. max 2,3 km, głębokość 48 m/, przy drodze Połczyn Zdrój - Złocieniec. Jest to ulicówka o luźnej zabudowie.

Fot.1

W północno-zachodniej części wsi, przy skrzyżowaniu dróg polnych z ulicą wiejską znajduje się mały kościół ryglowy bez wieży. Otoczenie kościoła jest ogrodzone od ulicy murem kamionym a od strony zabudowań wsi płotem drewnianym. Przy kościele rośnie dąb czerwony, kasztanowiec, lipa, orzech włoski i młody klon oraz krzewy wiśni.

Fot.2

Po północnej stronie kościoła poza drogą polną znajduje się park krajobrazowy o powierzchni ok. 1,10 ha. Zajmuje on teren równinny. Jego wschodnią granicę stanowi wiejska ulica, od północy i południa otaczają go zabudowania wsi i ogródki przydomowe, a od zachodu teren łąki. Jest dostępny z zewnątrz.

Fot.3

Teren parku kształtem zbliżony jest do prostokąta. W całości jest zadrzewiony, miejscami zakrzewiony. W zadrzewieniu dominują gatunki drzew rodzimych: buki, klony, brzozy i świerki. W zadrzewieniu spotkać można drzewa owocowe. Drzewa rosną pojedynczo i w małych skupinach, jedynie buk tworzy większą grupę w pń.-zach. narożniku. Klon /6 szt. / w centralnej cz. parku tworzy tzw. "altanę".

W pń.-wsch. części parku znajduje się piętrowy wielo-członowy dom mieszkalny / w budowie/, obok przy ulicy zachowały się fundamenty rozebranego dworu. W narożniku pń.-wsch. stoi pawilon handlowy, a w pobliżu kępy bukowej, nowy murowany budynek hydroforni /w budowie/.

Przez park na przekątnej pld.-wsch. - pín.-zach. przecho-
dzi jedyna droga o nawierzchni gruntowej, spełnia ona obecnie
rolę drogi dojazdowej do wznoszonego budynku. Obok drogi, na
terenie parku, składowane są materiały budowlane.

Park obecnie jest nieużytkowany.

2. Skrócona inwentaryzacja roślin:

W założeniu parkowo dworskim występują:

a/ drzewa liściaste -

1. Brzoza brodawkowata	- Betula verrucosa Ehrh.	23 szt.
2. Buk pospolity	- Fagus silvatica L.	56 szt.
3. Dąb szypułkowy	- Quercus robur L.	2 szt.
4. Grab pospolity	- Carpinus betulus L.	2 szt.
5. Jabłoń	- Malus sp.	2 szt.
6. Kasztanowiec biały	- Aesculus hippocastanum L.	13 szt.
7. Klon pospolity	- Acer platanoides L.	28 szt.
8. Lipa drobnolistna	- Tilia cordata Mill.	2 szt.
9. Lipa szerokolistna	- Tilia platyphyllos Scop.	2 szt.
10. Wiaź polny	- Ulmus carpinifolia Gleditsch	7 szt.
11. Wiśnia ptasia/ozereśnia/-	Prunus avium L.	
12. Wiśnia	- Prunus sp.	

b/ drzewa iglaste -

13. Sosna pospolita	- Pinus silvestris L.	1 szt.
14. Świerk pospolity	- Picea abies Karst.	13 szt.

c/ krzewy -

15. Bez czarny	- Sambucus nigra L.	
16. Głóg jednoszyjkowy	- Crataegus monogyna Jacq.	
17. Lilak pospolity	- Syringa vulgaris L.	
18. Porzeczka alpejska	- Ribes alpinum L.	

19. Śnieguliczka biała - *Symphoricarpos albus* Blake

W runie parkowym wyróżnić można:

marchewnik /*Anthriscus silvestris*/

trawy /*Graminaea*/

Zadrzewienie przy kościele:

1. Dąb czerwony	- <i>Quercus rubra</i> L	1 szt.
2. Kasztanowiec biały	- <i>Aesculus hippocastanum</i> L	2 szt.
3. Klon pospolity	- <i>Acer platanoides</i> L.	podrost
4. Lipa szerokolistna	- <i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	1 szt.
5. Orzech włoski	- <i>Juglans regia</i> L.	1 szt.
6. Wiśnia	- <i>Prunus</i> sp.	podrost
7. Lilak pospolity	- <i>Syringa vulgaris</i> L.	

Charakterystyka zadrzewienia:

W parku rośnie ok. 150 sztuk drzew o pierśnicy powyżej 20 cm.

Zadrzewienie tworzy 19 gatunków roślin drzewiastych, w tym:

liściaste - 12 gat.

drzewa iglaste - 2 gat.

krzewy - 5 gat.

Zadrzewienie ma charakter krajobrazowy. Drzewa rosną pojedynczo, w skupinach i grupach na całej powierzchni w zmieszaniu różnogatunkowym.

Wiek drzew ocenia się w granicach 60 - 130 lat, Stan zdrowotny jest dobry. Do drzew okazałych o cechach pomników przyrody należy zaliczyć:

wiąz o obw. pnia 420 i 360 cm;

lipa " " 310 cm.

Krzewy zajmują ok. 30% powierzchni parku. Pod okapem drzew tworzą klomby różnej wielkości.

3. Analiza stopnia zachowania układu zabytkowego

Park jest w granicach XIX-wiecznego założenia.

Z elementów kompozycji wnętrza zachował się tylko w 80% starodrzew z okazałymi drzewami gatunków rodzimych. Część drzew, szczególnie w zadrzewieniu ulicy wiejskiej /dawna aleja kasztanowa/ została wycięta o czym świadczą pniaki i luki w zachowanym fragmencie szpaleru.

Drzewa rosnące na terenie dawnej polany, we wnętrzu parku, zachowały pokrój typowy dla drzew parkowych.

W okresie powojennym zostały rozebrane dawne budynki folwarku, a na początku lat 70-tych dwór. W pobliżu fundamentów dworu, na terenie parku znajduje się w budowie wieloczęłonowy jednopiętrowy budynek mieszkalny.

W wyniku ogólnego zaniedbania i prowadzonej inwestycji zatarł się całkowicie pierwotny układ ścieżek parkowych.

Istnieje zagrożenie w zachowaniu zieleni parku przez prowadzoną inwestycję: budowa domu mieszkalnego, hydroforni oraz zaplanowana budowa towarzyszących budynków gospodarczych /kurniki/.

4. Znaczenie w krajobrazie

a/ zurbanizowanym -

Tworzy tło kolorystyczne dla sąsiedniej zabudowy wsi.

Jest trwałym elementem *jej panowanie*.

b/ naturalnym -

Jest kępą zieleni wysokiej na terenie wsi.

Polepsza jej warunki sanitarne.

III. WNIOSKI dotyczące:

1. Granicy ochrony konserwatorskiej:

w zakresie:

a/ ochrony układu. -

obejmuje teren parku, fragment alei kasztanowej /przy ulicy wiejskiej/ oraz kościół i jego otoczenie.

Ochroną układu należy również objąć cmentarz wiejski oddalony od parku ok. 170 mb w kierunku wschodnim.

Należy dla niego wykonać oddzielną dokumentację ewidencyjną.

b/,c/ granica ochrony ekologicznej i zewnętrznych powiązań widokowych -

dodatkowo obejmuje pas łąki szer. 30 mb przyległy po zachodniej stronie parku.

2. Ewentualna zmiana dotychczasowego sposobu użytkowania.

Park zagospodarować na miejsce rekreacyjno-wypoczynkowe mieszkańców budowanego domu i miejscowej ludności.

3. Zakres renowacji.

- oczyścić teren ze śmieci, gruzu i materiałów budowlanych;
- wykonać cięcia sanitarne i zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanie i krzewostanie;
- uzupełnić wypady nowymi nasadzeniami drzew i krzewów;
- założyć trawnik parkowy;
- wytyczyć nowe ścieżki spacerowe;
- wywiesić skrzynki lęgowe i noclegowe dla ptactwa.

Należy zabronić dalszej zabudowy terenu parku, a przede wszystkim wznoszenia szopek - kurników, zakładania wewnętrznego ogrodzenia, przejazdu przez park pojazdami mechanicznymi, wycinania drzew.

Park zaopatrzyć w tablice informacyjne "park zabytkowy."

- - -

Zdaniem autora ewidencji park można wpisać do rejestru zabytków jako przykład małego założenia krajobrazowego z XIX wieku.

Okazałe drzewa / 3 szt./ o cechach pomników przyrody powinny wzbogacić rejestr woj. koszalińskiego.

- - -

Szczecin, dnia czerwiec 1980 r.

Engel

Nazwa parku - adres P a r k dworski - Siecino, gm. Ostrowice

Auter ewidencji inż Grzegorz Engel - PP PKZ Rok opracowania 1980r.

Czy ewidencja wykonana jest zgodnie z instrukcją tak

Czy jest kompletna kompletna

Podano kilka informacji z historii majątku oraz nazwiska właścicieli
Analiza historyczna XVI i XIX w. i XX w.

Podano główne zarysy układu przestrzennego, a także usytuowanie dworu
w stosunku do dziedziny, a parku.

Wykorzystanie źródeł Podano dostępne i wykorzystane materiały i dołączone

reprodukcję mapy archiwalnej w skali 1 : 25000
Analiza układu przestrzennego Określono usytuowanie wsi i jej charakter, zwróci
no uwagę na kościół i jego otoczenie oraz kształt i położenie parku. W opar
ciu o wykonany plan omówiono kompozycję ogrodową i jej charakterystyczne
elementy, a także nowo wzniesione budynki. Park nie jest użytkowany. -----
inwentaryzacja roślin - w/g obowiązującej nomenklatury polsko-łacińskiej za wie

ra wykaz drzew z podaniem ilości w sztukach i wykaz krzewów. Uwzględniono
również zadrzewienie przykościelne, sąsiadujące z parkiem. W charakterystyce

Analiza stopnia zachowania Stwierdzono, że park istnieje w granicach założenia
XIX-wiecznego i że zachował się jedynie starodrzew z okazałymi drzewami.

Podano jakie budynki po II wojnie świat. Rozebrano i jakie wzniesiono. Zwróci
sano uwagę że prowadzona inwestycja spowodowała zatarcie układu pierwotnego

Wnioski autorów ewidencji Określono granice ochrony układu rozszerzone na ale-
ję kasztanową przy drodze wiejskiej i teren kościelny, oraz oddalony od parku
o ok. 70 m. cmentarz wiejski, dla którego należy wykonać oddzielną dokumentac

ję i granice ochrony ekologicznej i powiązań widokowych. Stwierdzono koniecz
ność uporządkowania terenu parku, likwidacja funkcji dla niego uciążliwych

i zagospodarowanie parku jako miejsce wypoczynku dla mieszkańców wznoszoneg
Dokumentacja fotograficzna

ostra i czytelna, uwzględnia XVIII-wieczny kościółek,
fragment parku ze składowiskiem materiałów budowlanych i drogę polną wzdłu
granic parku.

Ocena planu parku Plan parku wykonano w skali 1 : 1000 z podaniem skali

liniowej. Dołączono sytuację obiektu w terenie w skali 1 : 25000

Ogólna ocena ewidencji Ewidencja wykonana poprawnie

Konkluzja: ewidencja wykonana jest poprawnie i może być przyjęta;

Ewidencja wymaga poprawek w części -

Ewidencja nie może być przyjęta z powodu: -

Miejscowość i data Szczecin, dn. 16. IX. 1980r. Recenzent

Imadejska
/Lubomira Madejska/

-----Częściowo służy jako skład materiałów budowlanych i plac budowy.
Dwór został rozebrany.

-----zadrzewienia podano ilość występujących gatunków i rodzajów.
Określono w przybliżeniu wiek drzew. Zwrócono uwagę na drzewa
o cechach pomników przyrody.

-----Ścieżek parkowych i że stwarza zagrożenie dla zieleni.

-----domu i miejscowej ludności. Zwrócono uwagę na konieczność wydania
zakazu dalszej zabudowy terenu parku, wygradzania, przejazdów przez
park, wycinki drzew. Wnioskuje się ewent. wpisanie parku do rejestru
zabytków, a okazałych drzew do rejestru pomników przyrody.

Z e t z i n -

Rohr-
Gut
Bruch

Zetzin

Krebsfließ

KI

Fangen Bruch

Vw. Bear

Siecino, gm. Ostrowice
Reprodukcja mapy z ok. 1890 r.
/arch.nr 970 Neu Wuhrow/

Fot. Barbara Senko
Prawa Autorskie zastrzeżone

1. Solecino, gm. Ostrowice
Park dworski

40425 Kościół ryglowy z XVIII w.
kwiecień 1980 r.

neg. nr 40425

Fot. Barbara Sańko
Prawa Autorskie zastrzeżone

2. Siecino, gm. Ostrowiec
Park dworski
Droga polna przy wsch. granicy parku
kwiecień 1980 r. neg. nr 40424

Fot. Barbara Sańko
Prawa Autorskie zastrzeżone

3. Solecino, gm. Istrowice
Park dworski
Fragment cz. środkowej parku
kwiecień 1980 r.

neg. nr 40426

OZNACZENIA

	pierwotna i aktualna granica parku
	budynki murowane
	budynki murowane o wartościach zabytkowych
	ogrodzenie nietrwale
a) b)	a) aktualne wejście do parku b) dawne
	drogi
	ścieżki
	masyw starodrzewia
	pojedyncze stare drzewa iglaste i liściaste
	masyw drzewostanu młodego
	krzewy
	zrywad
	stanowisko wyk. zdjęć
	granica ochrony zabytkowego założenia
	granica ochrony ekologicznej
① ② ③	b. mieszkalny (w budowie) hydrofornia sklep
skróty	Bk - buk Ak - robinia Brz - brzoza Db - dąb Dcz - czerwony Kl - klon Ksz - kasztanowiec Lp - lipa Sw - świerk Wz - wiąz

ORIENTACJA 1:25000

PLAN SYTUACYJNY ZAŁOŻENIA PARKOWO DWORSKIEGO WE WSI **SIECINO** GM. OSTROWICE

SKALA 1:1000

Opracował inż. Grzegorz Engel
Kreśliła tech. Aldona Kalińska
1980r.

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244
N 1111-610

